

Maandag 18 september

Om 10.00 u. hebben we een afspraak op school met Eva, het hoofd van de school.

Willy vertelt dat de jongeren, de kindernevendienst en de jeugdkapel van de Verbinding, geld ingezameld hebben voor de school. Na onze verhalen van het vorige bezoek wilden zij iets doen voor de kinderen in Istihaza. We hadden verteld dat ze graag een bibliotheek op school wilden hebben. Natuurlijk willen ze dat nog graag, maar er zijn andere middelen die harder nodig zijn om het onderwijs te waarborgen. De juffrouw heeft nu dus een ander verlanglijstje dan voorheen. Er zijn geen schoolmiddelen om “normaal onderwijs” te geven. Er hoort computerles gegeven te worden, maar er staan drie oude computers die het niet doen en één laptop van de juffrouw van thuis. Deze sleept zij steeds mee om toch onderwijs te kunnen geven. Ze zou dus heel graag een laptop voor de school willen hebben. We hebben haar voorgesteld om een lijstje te maken wat ze nodig heeft en dan kunnen wij kijken wat er verwezenlijkt kan worden. Zoals het nu lijkt zal de school nog 10 jaar blijven bestaan in Istihaza. Helaas is dat in Roemenië nooit zeker. De kleine dorpen hebben weinig kinderen en dan worden de scholen uit kleine buurtdorpen samengevoegd. Gelukkig zijn er nu nog genoeg kinderen in Istihaza. Het gebouw waar de school is gehuisvest is van de kerk. De juffrouw vecht voor goed onderwijs voor “haar kinderen” en wil graag dat er goede middelen komen. Alles gaat achter slot en grendel zodat er geen spullen weggehaald kunnen worden. In de school worden allerlei festiviteiten gehouden en het is dan ook gemakkelijk om dingen te gebruiken. Voor elk kind moet er 2 lei betaald worden (0,44 eurocent) om papier en potloden te kunnen kopen. Sommige ouders kunnen dit niet betalen! De school krijgt een klein bedrag van de staat, € 50,-- om grotere dingen aan te schaffen. Op deze school zitten 15 kinderen in één klas, bestaande uit vier groepen. De juffrouw heeft dus een uitdaging om deze kinderen op elk niveau goed les te kunnen geven. De klas is mooi versierd met allerlei tekeningen en opdrachtjes van de kinderen. Met Kerst wordt er een Kerstmarkt georganiseerd waarbij de kinderen werkjes kunnen verkopen. Het opgebrachte geld gaat dan naar de kas van de school om in de toekomst weer materialen voor de school te kunnen kopen. Op deze school zit ook een Kindergarten. Hier zijn ongeveer 10 kinderen. Ook deze juffrouw is erg begaan met haar kinderen en samen met Eva doet ze er alles aan om deze school te laten floreren.

Om 11.00 u. hebben wij de boodschappen uit het winkeltje gehaald voor de voedselpakketten. Dit was weer een heel karwei omdat alle boodschappen naar de pastorie gebracht moesten worden. De pastorie staat op een berg dus alles moest naar boven gesleept worden. Gelukkig kregen we hulp van enkele mensen. Om 14.00 u. zijn we begonnen met de samenstelling van de pakketten en het inpakken. Dit keer waren de pakketten erg mooi, groot en zwaar.

We hadden drie soorten pakketten:

Klein: voor alleenstaanden

Middel: voor twee mensen

Groot: voor gezinnen

Het kleine pakket bestond uit 12 artikelen: olie, meel, blik bonen/vlees, paté, peper, rol biskwie, chocolade, afwasmiddel, waspoeder, zakje gedroogde groenten voor soep, margarine klein, griesmeel.

Het middel pakket bestond uit 15 artikelen: olie, suiker, meel, blik bonen/vlees, paté, peper, rol biskwie, chocolade, koffie, afwasmiddel, wasmiddel, zeep, zakje gedroogde groenten voor soep, margarine klein, griesmeel.

Het grote pakket bestond uit 22 artikelen: olie, azijn, suiker, meel, rijst, blik bonen/vlees 2 soorten, paté, peper, rol biskwie, mais, couscous, chocolade, koffie, afwasmiddel, wasmiddel, zeep, zakje gedroogde groenten voor de soep, margarine groot, mosterd, erwten, reep chocolade, griesmeel.

Inmiddels zijn we al gewend om de zakken te vullen en alles op goede volgorde te zetten. Het was dan ook snel klaar. We konden alle tassen in de pastorie achter slot en grendel laten staan tot de volgende dag.

Omdat we al zo snel klaar waren hadden we nog tijd om even naar Ludus te gaan. Dit is een grotere stad en wel even leuk om te bekijken.

We hebben de dominee nogmaals gevraagd of de mensen het voedselpakket echt nodig hebben en zij gaf ons aan dat vooral de oudere mensen het nog steeds heel hard kunnen gebruiken. Het is weliswaar een druppel op de gloeiende plaat, maar alle hulp is welkom.

Mevrouw was erg blij met haar pakket.

's Avonds waren we uitgenodigd bij oudere mensen te komen eten. Zij zijn na hun pensioen teruggekeerd naar Istihaza in het ouderlijk huis van zijn ouders. We hadden weleens iets gedronken bij hen, maar nog nooit gegeten. Het is fijn om ook eens bij andere mensen te komen. Hun schoonzoon heeft ook in Nederland gewerkt maar heeft geen medewerking van zijn ouders gehad om het boerenbedrijf te moderniseren. De ouders wilden op de oude voet doorgaan en geen vernieuwingen toepassen. Hij doet nu inmiddels heel ander werk maar heeft een goed leven opgebouwd. De gastheer heeft nog viool voor ons gespeeld. Volgens hem was dit een Stradivarius uit 1713.

Dinsdag 19 september

Al dagen was het schitterend weer, maar helaas kwam nu de regen met bakken uit de lucht. Nadat we met de dominee koffie hadden gedronken vertrokken we toch rond half elf om de pakketten te bezorgen. De dominee gaat altijd mee omdat er vaak tijdens het rondbrengen nog wijzigingen zijn. Wij willen alle mensen die in Istihaza wonen een pakket bezorgen. Steeds is er dan een discussie dat er mensen zijn die in een ander dorp wonen, maar de ouders in Istihaza waar ze af en toe komen. Zij willen dan ook een pakket, omdat ze ook kerkgeld betalen. Helaas is dat voor ons niet mogelijk, omdat deze mensen ook in hun eigen dorp wel eens iets zullen ontvangen en de mensen in Istihaza niet. Het heeft ook niets met kerkgeld te maken. Alleen met inwoners van Istihaza. Zo zijn er ook nu weer mensen opgegeven die niet voor een pakket in aanmerking kwamen, waardoor we dus teveel pakketten hadden samengesteld. Maar teruggeven aan de winkel kan niet, dus zoeken we altijd een goede oplossing. In het verleden is dit naar het Emmaushuis, een kindertehuis gegaan. Nu de contacten daarmee minder zijn hebben we een ander doel op het oog.

Ingepakt in regenkleding en stevige schoenen gaan we op pad. De pakketten worden weer erg gewaardeerd door de bewoners. We worden vaak gevraagd om binnen te komen, maar dat slaan we toch maar af. Men wil dan graag dat we een glas palinka drinken en dat is geen goed idee als je nog de hele dag bezig moet zijn. We krijgen vele flesjes palinka, koekjes, tomaten, potjes tomatensaus, appels, peren, druiven, eieren, jam, frisdrank, spek. We hebben nog nooit zoveel toegestopt gekregen als dit jaar.

Deze producten hebben we allemaal gekregen.

Tegen het einde van het bezorgen van de pakketten zijn we naar een oude mevrouw bovenin de bergen gelopen. Hier moesten we wel even op bezoek. Zij had haar gehandicapte zoon verloren en drie jaar geleden haar andere zoon. Hoewel het praten met haar best moeilijk was kon de dominee als tolk optreden. Wij kenden haar zoon ook en wisten dat het een grote zorg voor haar was. Hij gaf natuurlijk wel gezelschap, maar zij maakte zich ook ongerust wat er met hem zou gebeuren als zij zou komen te overlijden. Zij was erg verdrietig, maar standvastig om daar alleen in de bergen te blijven wonen. Het is voor haar een hele klim als ze boodschappen moet doen en dit naar boven te krijgen. Maar gelukkig hebben we gemerkt dat ze door gemeenteleden van de kerk goed in de gaten gehouden wordt (Dit was enkele jaren geleden nog ondenkbaar! Toen was het nog ieder voor zich). In Roemenië is het gebruikelijk dat men bij rouw een jaar in het zwart loopt. Ze vroeg dan ook aan Bea waarom zij geen zwarte kleding droeg. (Sam en Bea's dochter is in juli overleden en dit was afgekondigd in de kerk. Omdat Mirjam ook mee geweest is naar Istihaza is zij daar bekend). Bea heeft uitgelegd dat wij alleen bij de begrafenis in het zwart gekleed gaan en zelfs dat hoeft niet meer. In Roemenië is men daar erg strikt in. De oudere dames lopen veel in het zwart ook al zijn ze niet in de rouw. Na een goed bezoek namen we afscheid van haar. Zij heeft altijd een speciaal plekje in ons hart. Zoveel ellende meemaken en toch altijd open staan voor een ander.

Nadat alle pakketten bezorgd waren hebben we nog thee gedronken bij een ander echtpaar. Deze man (Istvan) is ook in Nederland geweest en is de broer van de overleden vrouw Kathalin. Ook zij zijn na hun pensioen teruggekeerd in Istihaza in het huis van haar ouders. Ze zijn het huis nu aan het opknappen naar Europese maatstaven. Het wordt erg mooi. Inmiddels scheen het zonnetje weer en hebben we lekker op de veranda kunnen zitten. We proberen elke keer weer de bezoeken goed te verdelen, zodat we niet altijd bij dezelfde mensen komen. Helaas lukt dit niet altijd, zeker niet als er een bijzondere reden is om iemand te bezoeken.

Voor het avondeten waren we bij een bekend echtpaar uitgenodigd te komen eten. Dat was ook weer erg lekker en gezellig. De contacten werden weer verstevigd.

Woensdag 20 september

Deze ochtend mochten we van onszelf uitslapen (7.30 u.!). Na een heerlijk ontbijt met een ei (gekregen van de bewoners) en het koffiedrinken met de dominee liepen we nog een rondje door het dorp. Om 12.30 u. gaan we met Eva naar Tirgu Mures om de boodschappen voor de school te doen. In Tirgu Mures is tegenwoordig een grote shopping hall. Daar hadden we de vorige keer een winkel ontdekt waar heel veel schoolspullen te koop waren. Ons eerste bezoek was aan een soort Mediamarkt om de laptop te kunnen kopen. Eva wist precies wat ze nodig had en de prijs viel alleszins mee. Ze had zich goed voorbereid. Daarna naar de winkel met de schoolspullen en hier kon Eva zich te goed doen. Ze wilde graag een lamineermachine. Toen ze dan deze ook nog kreeg was ze helemaal blij. We hadden niet verteld voor hoeveel geld ze iets mocht uitzoeken. Ze had allerlei dingen opgenoemd in haar gesprek met ons afgelopen maandag, dus wij wisten wat ze wel of niet zou kunnen kopen. Er volgden dus nog vele wensen zoals: glasverf, verf, puzzels, lijm, boekjes, poppen, spelletjes om buiten te doen, gekleurd papier, print papier, memory spellen voor groot en klein, nietmachines.

De buitenspellen worden binnen gedemonstreerd.

's Avonds waren we uitgenodigd te komen eten bij Fodor Ilona. Zij is weduwe. Op dit moment woont haar zoon en kleinzoon bij haar in. Haar zoon is gescheiden en voedt zijn zoon (10 jaar) alleen op. Oma doet ook een grote duit in het zakje, zodat haar zoon kan blijven werken. Hij helpt haar weer om op het land te werken. We werden weer erg verwend.

Donderdag 21 september

Na het ontbijt brengen wij de cadeautjes naar de school. Eva wilde graag dat we dit zelf kwamen brengen. Ze was erg blij en de kinderen ook. Nu kreeg ze alle spullen die ze normaal in 10 jaar nog niet zou krijgen! Ze was helemaal ontroerd. De kinderen doken zowat de grote doos in om maar te kijken wat er allemaal in zat.

Ook de juffrouw van de Kindergarten was erg blij met haar speelgoed en helemaal ontroerd. Dat vreemde mensen dat zomaar voor hen doen! De kinderen kregen de poppen en puzzels te zien en waren helemaal enthousiast.

Hier wordt de laptop overhandigd aan lerares Eva.

Helaas hadden we in de grote "schoolwinkel" niet alles kunnen krijgen. We zijn 's middags wederom naar Tirgu Mures gereden om bij een andere winkel de rest te zoeken. Dit is gelukt.

De voedselpakketten die over waren hebben we meegenomen en naar het bejaardentehuis in Tirgu Mures gebracht. Evenals onze potjes tomatensaus en jam, tomaten, appels, peren en spek. Dit kunnen we allemaal niet meenemen in het vliegtuig. We hadden de directrice van het bejaardentehuis op het vliegveld ontmoet en ze had ons uitgenodigd om langs te komen. Dus was het een mooie gelegenheid om deze pakketten daar achter te laten. Dit wordt ook daar goed besteed. Ilona

was erg blij ons weer te zien en gaf ons een rondleiding door het nieuwe gedeelte van het bejaardentehuis. Er waren éénpersoons kamers voor mensen die bedlegerig zijn en veel verzorging nodig hebben. Dit is alweer een vooruitgang met het oude gedeelte van dit tehuis. Want daar liggen meerdere mensen op één kamer. Maar ook dat is altijd beter dan alleen in een klein donker, koud huisje zonder verzorging en eten. Het is een mooi initiatief dat door Ilona nog steeds geleid wordt. Na een kleine maaltijd in het Bejaardentehuis namen we hartelijk afscheid van Ilona.

's Avonds waren we uitgenodigd bij de directrice van de school (Eva) om te komen eten. Met haar kunnen we fijn Engels spreken en is het altijd iets gemakkelijker om een gesprek te voeren. Ook haar man (Istvan) heeft op uitnodiging van de Maranathawijk in het verleden een bezoek gebracht aan Leiden. We kennen elkaar inmiddels erg goed en het is altijd fijn om daar te zijn.

De dominee at altijd mee en trad op als tolk.

Vrijdag 22 september

Na het ontbijt moesten we onze spullen pakken, want 's middags zouden we afreizen naar Cluj Napoca. De auto moest de volgende ochtend om 11.00 u. ingeleverd worden en we wisten niet precies hoe alles zou lopen, dus we hadden toch maar het pension voor een nacht geboekt. Eerst dronken we nog even koffie met de dominee en Eva en Miklos, mensen die haar aan het helpen waren met de oogst van de walnoten. Bij de kerk staat een walnotenboom in de tuin. De walnoten worden opgeraapt en verkocht. Dit geld is dan voor de kerk. Hiermee kunnen ze weer iets anders aanschaffen. De mannen gingen de auto wassen bij Zolly, want deze zat onder de modder. De vrouwen ontfermden zich over "het huisje".

Toen we vertrokken kwamen de kinderen van de school naar buiten gelopen met een molentje dat ze gemaakt hadden van het gekleurde papier. Het was mooi te zien dat 't gelijk gebruikt wordt.

Na alle werkzaamheden hebben we afscheid genomen van Zolly's familie. Dit was weer een emotioneel afscheid.

De papieren molentjes

Om half één waren we uitgenodigd om te komen lunchen bij de familie Toth. Altijd worden we daar uitgenodigd te eten, maar er waren nu zoveel mensen die ons uitnodigden dat alleen deze lunch overbleef. De vorige keer hadden wij voor hun zoon een tweedehands scootmobiel gekocht, maar helaas werkt de accu niet meer en is het te duur om een nieuwe te kopen. Gelukkig heeft de vader weer een baan en de oudste twee kinderen ook, dus er zal t.z.t. wel een nieuwe aangeschaft kunnen worden. Dit gezin heeft altijd veel tegenslag gehad, maar gelukkig wordt het nu weer beter.

Na een heerlijke lunch nemen we afscheid van de familie. Ook de dominee was meegekomen, dat deed ze bij elke maaltijd, want een tolk is toch wel prettig.

De dominee heeft erg genoten van de aandacht die ze van ons kreeg. Haar man is nl. een jaar in Denemarken om te werken. Hij kon in Istihaza geen baan vinden en probeert nu geld in Denemarken te verdienen. We hebben fijne gesprekken met haar gevoerd en hebben goed samengewerkt. Maar wij vroegen ons wel af hoe een vrouw alleen in de pastorie bovenop een berg in de winter alleen kan wonen. Het is toch wel griezelig zo alleen daar. Maar we hebben gemerkt dat ze veel goede contacten in het dorp heeft en de mensen zullen wel op haar letten.

Dit keer was ons bezoek heel ontspannen en relaxed en zijn er op geen enkele manier spanningen opgetreden. Het bezorgen van de pakketten leverde vaak moeilijkheden op, maar nu was alles helemaal goed. We kunnen op een fijn bezoek terugkijken.

Namens de directrice van de school willen wij de kindernevendienst en de jeugdkapel van De Verbinding hartelijk danken voor hun prachtige project dat zoveel geld opgebracht heeft. Er zijn mooie cadeaus van gekocht waar men mee vooruit kan. Het geld van het project van de kindernevendienst en de jeugdkapel is nog niet helemaal uitgegeven. Geld achter laten is geen optie. We bewaren het op onze rekening en wachten eventuele verzoeken af.

Willy van Hal
Henk Middelkoop
Sam en Bea Anes